

Mozes vertellingen, door Riek Beskers

In de begintijd van de RONO (Regionale Omroep Noord en Oost), eind jaren vijftig en de jaren zestig van de twintigste eeuw, waren er van kerklijke zijde regelmatig bijdragen aan de uitzendingen. Destijds vroeg Henk Krosenbrink (verbonden aan de RONO) aan Riek Beskers, werkzaam in het onderwijs, om een bijdrage voor de kinderen. Het werd een serie van twaalf vertellingen over de bijbelse persoon Mozes. De teksten uit een andere tijd, hier vastgelegd voor het archief, mochten niet verloren gaan en zijn nog steeds de moeite waard...

Mozes, deel 1

Den könnink van Egypte, den Farao, mek zik zorgen! No zö'j zeggen: "Zonne machtigen könnink van zo'n groot land, waor zol dén no bange veur hoven te wezzene?" Jao, dat is misschien wal zo, maor tóch hef e ziene ministers en andere raodsleu bi'j mekare eropene umme met aer daorover es te praotene. In ne groten krink zittet ze alle umme den troon van den könnink hen. Heur....., no begunt den Farao te spraekene...

"Mien land is een groot en machtig land...! " zeg e. "Maor 't land Gosen, dat an mien riek grenzet, is de leste paar jaor ók op ekkommene. De Israelieten dee daor wont, heb zik oetebreed; 't bunt d'r zó völle ewordene dat mi'j duch, dawwe daor wat an mot doen. Wi'j mot zorgen, dat wi'j dat volk de baas blievet". "Jao, jao", nikket alle raodsheern, dee umme em hen zittet. "Jao, wi'j mot ze de baas blieven.....maor ho mowwe dat doen?" Allemaole denket ze depe nao, 't is d'r stille van. Maor nummes weet daor raad op.

Dan steet den Farao van zienen troon op en hee zeg: "Wi'j mot alle volwassen mansleu daor weghalen en in uns land an 't wark zetten..." En dan vertelt e wat veur wark at ze doen mot en ho at e zik dat plan wieter oet-edach hef. At e alles oet-eleg hef, nikket ziene raodsleu waer: "Jao, jao.. zó mot et, dat is een good plan! Zó könt ze de Israelieten oet Gosen de baas blieven en hoof ze d'r nooit meer bange veur te wezzene!"

En zo at den Farao 't ezeg hef, zo gebeurt et. Egyptische ambtenaren en soldaoten komp in Gosen en nemp daor álle mansleu dee arbeiden könt, as slaven met naor Egypte. En daor, an dee grote, bree riviere den Nijl, wordt ze an 't wark ezat. Zwaor wark is 't wat ze krieget.

Oet dee riviere mot ze den taon, zwaorn leem opgraven. Den leem mot ze dan mengen met häksel en at dat good deur mekare e-knaed is, maket ze d'r grote brokken van, dee 't ze laot dreugen, tot ze zo hard bunt as stene. Stene, waor at ze dan waer vestingen van mot bouwen. Andern mot met schepra 't water oet de riviere opscheppen en over 't dreuge land oetgeten.

't Is daor in Egypte slim heet en veur völle van dee slaven oet Gosen is 't wark haoste te zwaor! Maor den Farao vundt, dat d'r altied nog tevölle Israelieten bunt. En daorumme bedech e nog een ander plan... 'n duvels plan!

Hee zeg, dat in 't vervolg, van álle kindere wel in Gosen geboren wordt, de kleine jungeskes dood emaket worden mot! At d'r waer een kindeken bi'j de Israelieten geboren wordt en 't is een jungesken, dan mot de vader en moder dat jungesken verdrinken in den Nijl! Dát is wreed! Maor 't mó't, den Farao hef et zo ezeg. En daorumme zölt álle kleine Israelitische jungeskes verdrinkene worden!

Mozes, deel 2

De vader en moder van Mirjam en Aäron heb een klein kindeken ekreggene, een jungesken. Mirjam en Aäron bunt zó bli'j met dit kleine breurken! Vader en Moder ók wal, maor zee zollen d'r nog völle bli'jer met e-wes hebben at d'r neet dat andere was, dat héél slimme... dat dit jungesken verdronkene zal motten worden!

Zee bunt ók Israelieten en den Farao hef nog pas 't bevel egevvene, dat van de Israelieten oet 't land Gosen alle pas geborene jungeskes verdronkene worden mot in den Nijl. Wat is dat no akelig! Mirjam is zó bange! "Kan d'r dan gin éne helpen?" hef Mirjam evraogene an aer vader en moder. "Awwe 't dan es verstoppet, zó verstoppet, dat andere leu 't neet zeet. Kan dát dan neet Vader?"

Vader zuchtet depe en dan zeg e: "Dat kán wal Mirjam , de eerste tied wál deernken, maor at d'n kleinen grötter wordt en begunt rond te lopene, dan kan 't neet meer. Dan zol e zik jo zelf verraon! Nae, wi'j mot wat anders bedenken. At God wil, dat dit jungesken blif laeven, dan zal Hee uns wal helpen." Dat zeg Vader en dan geet e waer an zien wark.

"Zollen Vader en Moder 'dan niks doon?" dech Mirjam. "Gaot ze dan moar zo zitten afwachten wat d'r gebeurt? Wachten tot d'r misschien soldaoten van den Farao komp...?" Zee waoget haoste neet wieter te denkene!

Maor dan, op ne dag ropet Vader en Moder Mirjam bi'j zik in hoes. En daor, bi'j 't wegesken van den kleinen vertelt Vader, wat zee doon mot. "Kiek, Mirjam," zeg Vader, "hier is een körfken. Dat he'k evlechtet van bezen en Moder hef 't secuur too e-smaerd met pek, zó secuur, dat d'r ginne dröppel water deur kommen kan. In dit körfken legge wi'j no 't kleine breurken. Dan do wi-j den dekkel d'r op en dan mot i'j 't met-nemmen naor den Nijl."

Mirjam schruk d'r van! "Tóch naor den Nijl, Vader....? En mot ik dat doon....?" vrög ze bange. "Nae Mirjam," zeg Vader, "neet umme 't daor te verdrinkene... Kom maor es kort bi'j mi'j zitten, dan za'k precies vertellen wat a-j mot doon." En no pröt Vader zó zinnig, dat wi'j 't neet meer verstaon könt.

Endleke zeg Vader: "He'j alles good begreppene Mirjam?" "Jao," nikket Mirjam. "Good," zeg Vader, "dan mo'j no maor gaon!" En daor geet Mirjam hen. 't Körfken met 't kleine breurken d'r in, dreg ze veurzichtig in beide arme. Ze weet precies waor at ze hen mot, want Vader hef aer de weg good oet-eleg. At ze op de plaatse is, bi'j den Nijl, löt ze aern pakke héél veurzichtig tussen de bezen an de kante in 't water zakken. Zelf verstoppet ze zik een endeken wieterop in een busken. Daor wachtet ze af wat d'r zal gebeurn....

Mozes, deel 3

Den Farao van Egypte hef ezeg, dat alle kleine, Israëlietische jungeskes verdrongene mot worden in den Nijl. De vader en moder van Mirjam en Aäron wilt probeern of ze aer kindeken könt redden. Mirjam hef et kleine breurken in een körfken met-enommene naor den Nijl. Doar hef ze et verstoppet in 't water tussen de bezen.

't Is stille an de riviere, zó stille, da'j de vöggele könt heurn fluiten. Daor, op dee plase, waor at Mirjam zik verstoppet hef, kump ok haoste gin mense. Daor mág nummes kommen, want daor an de kante van de riviere, waor at 't water mooi helder is, daor geet de dochter van den Farao altied hen umme d'r een bad te nemmene. Dat wet Mirjam wal en daorumme is ze d'r ok juus hen egaone. Zostraks zal de prinsesse ók wal waer kommen umme zik te bane en dan.... Mirjam wög haoste neet wieter te denkene... At alles maor good geet, maor precies zo geet, at zee hoppet....!

Daor, op de weg, heurt ze praoten..... Veurzichtig beuget ze zik luk veurovver umme te kiekene. Jao, daor komp ze an! De prinsesse löp veuran en daorachter komp de hofdames. Korter en korter komp ze bi'j Mirjam. Mirjam hölt den o'jem in, zó bange is ze, at ze aer zeen zölt. Maor zee zeet niks, zee lopet deur naor de riviere. De prinsesse is de eerste, dee 't water inlöp. "No..", dech Mirjam, "No mot ze 't körfken zeen..., no mot ze d'r toch vlak bij wezzen...,"

Daor heurt ze, at de prinsesse röp. Mirjam kan neet verstaon wat ze zeg, maor zee zuut at de hofdames ok 't water ingaot. No staot ze in ne droebel bij mekare. Zee heb et evonnene. Wat gaot ze no doon? Met de prinsesse veurop, komp ze naor de kante lopen, twee hofdames draaget 't mändeken tussen zik in. Daor, kort bi'j Mirjam zettet ze 't to. Dan doot ze den dekkel d'r af... Mirjam kan no precies heurn wat ze zegget...

"Ooh", röp de prinsesse, "wat een aardig klein jungesken... wat zo'k dat geerne zelf willen hebben! At d'r maor ne vrouwe veur te vinnene was, dee mi'j kon helpen veur zo'n klein kindeken te zorgene". Zee dech effen nao. Dan stuurt ze een paar hofdames d'r op oet, umme zonne hölpe veur aer te zeukene.

Noo kump Mirjam korter bi'j. "Ik wete wal ne vrouwe dee de prinsesse kan helpen veur den kleinen te zorgene", zeg ze. En daor geiselt ze al hen umme Moder op te halene. Al van wieten röp Mirjam "Gaw, gaw Mooder, 't is gelukket, de prinsesse wöcht al." En met zik beiden, Moder en Mirjam lopet ze zo hard at ze könt, naor de riviere. Daor zittet de vrouwleu, met den kleinen tussen zik in al te wachtene.

Dan gif de prinsesse den kleinen an Mooder en zee zeg: "Zorget veur dit kind, tot e drie jaor old is. Dan kom ik em halen en geet e met naor 't paleis." En zee gif em ok ne name, zee zeg: "Mozes mot e heten, dat is ne Egyptische name, dee passet bij em." Wat bunt Mooder en Mirjam bli'j!

Met den kleinen Mozes in de arme gaot ze naor hoes hen. No hovet ze em neet neer te verstoppene, nooit meer. Zee mögget em verhaegen tot e drie jaor old is. Dan zal e wieter groot ebrach worden in et paleis. Maor dat duurt nog héél, héél lange...

Mozes, deel 4

Mozes löp te denkene. Hee is luk afedwaeld van et paleis. 't Paleis van den Farao van Egypte, waar at e groot ebrach is en waor 't e wont. 't Is al waer heel wat jaorn elaene, dat de prinsesse, de dochter van den Farao, in de riviere de Nijl een bezen mändeken vond met een klein Israëlitisch jungesken d'r in. Dat kleine jungesken hef ze met enommene naor et paleis, umme et daor op te voedene.

Dat jungesken, Mozes, is noo ne groten, starken kaerl ewordene. Hee hef völle elaerd, hee is knap e wordene. Hee wet ok, dat e eigenlijk daor neet heurt, neet in dat paleis bi'j dee Egyptenaarn, want hee is ók ne Israëliet, ene van dat volk van slaven, dat daor in Egypte warken mot veur den Farao.

En daorover löp Mozes noo te denkene. Zien volk, leu oet zien eigen land, mot hier arbeiden veur Farao, zee mot zó hard warken, dat ze d'r soms too valt en neet meer könt. Moar dan kump d'r ne opzichter met ne grote zwöppe en den sleut ear tot ze wal waer opstaon mót en wieter gaon met aer wark.

Gistern is dat ók gebeurd. At Mozes daor over dech, veult e zik nóg waer giftig worden: Ne olden man, ne Israëliet, mos stene sjouwen, stene dee zó zwaar wazzen, dat e ze haoste neet beurn kon. Opins veel e d'r dale; hee kón neet meer. Maor daor kwam den opzichter an van den Farao, met ne grote zwöppe. En Mozes zag, hoo at den olden man eslagene worden, eslagene...

Mozes zag niks meer as den Egyptischen opzichter met ziene zwöppe en met een paar grote stappen was e bij em... In zienen gif sloog e d'r op los tot den opzichter in 't zand veel... en neet meer opstond... Mozes hadde em dood eslagene! En ummedat e bange was, dat et d'r ene zeen zol, hadde et lichaam van den opzichter maor verstoppet, depe weg, onder 't zand... No zol d'r gin mense ooit van weten. Dat mag ok neet, want at den Farao dat zol heurn!

Zo löp e te denkene, Mozes, en overal umme em hen, bunt ze an 't wark. Opins heurt e geschreeuw. Bij dee vörnste leemputten bunt een paar slaven an et ruzie maken, twee Israëlieten. Mozes geet d'r hèn. "Wat is d'r toch an de hand?", vrög e. "Wat gebeurt er? I'j hovet mekare toch neet metene te slaone, ok al bu'j et neet ens met mekare! Verdraeget oew toch, 't is al slim genug, da'j zo as slaven behandeld word't!"

De mansleu kieket Mozes an en d'n enen begint gemeen te lachen. "Zo," zeg e dan, "zo, wol i'j oew d'r soms ók waer met bemeujen? En dan zeker net as gistern den Egyptenaar, ene van uns beiden doodslaon, of allebeide misschien? Moordenaar!" Mozes schruk, dus zee weet et ok al? Dan zal den Farao et ok gaw genug te wetene kommen. En dan.... maor dat mag neet, dat kan neet..!

Mozes hef zik umme edrejd. Hee heurt'n geel neet wat de mansleu zegget. Met grote stappen löp e weg. Nae, neet naor 't paleis, weg van hier, weg van de leu, wég van den Farao. Hoo länger, hoo harter löp e en hoo länger, hoo wieter. Uurn en urn löp e deur en at e enluke stille blif staon, zuut e dat e heel allene is. Disse streke kent e neet! Waor is e toch terechte ekomene?

Mozes, deel 5

Mozes is helemaal allene, rondumme em hen is zand, zand en stene. Hee is evluchtet veur den Farao van Egypte! "Mos e dat dan?" zö'j vraogen. Jao dat mos, want Mozes hadde ne Egyptenaar doodeslagene, ne man den ene van de Israëlitische slaven afranselen met ne zwöppe. Daorumme is Mozes noo evluchtet.

Hee hef heel lange elopene, uurn en uurn lank en noo is e terechte ekkommene in de woestijn van Midian. Hee hef zo'n dors ekkregene, zo'n dors van dat lange lopen en et is d'r zó warm! Zol e hier nargens luk water kunnen drinken? Daor in de wiedte, hef e ezeene dat een paar leu bi'j mekare stennen. Zo 'j daor soms water können kriegen

Mozes löp d'r hen. En jao, al van wieten zuut e, dat er ne droebel deerns bi'j ne putte staot. Zee heb emmers bij zik. Met een paar emmers geet't ze water in grote bäkke. Dat bunt drinkbäkke veur aere schaöpe. Mozes is nog lange neet an de beurte dat zuut e wal, en daorumme geet e maor zolange op de grond zitten wachten. De daerns bunt met zik zövvenen, 't lieket wal zusters. Ums de beurten geet't ze aern emmer vol laög.

Maor inens, wat is dat? Ne schaopherder, den met ziene schaöpe korter bij ekkommene is, wil de deerns bi'j de putte weggagen. "Opzied, opzied," Schreeuwt e al van wieten, "opzied, ik modde miene schaöpe aers laoten drinken! Miene schaöpe aers ! Weg i'j!" Met grote stappen kump e der an. Maor noo steet Mozes op.

"Niks d'r van!", röp e, "zee wazzen d'r eers" en hee wis naor de deerns, dee al luk trugge gaone bunt. "Zee mögget aer wark eers afmaken, en dan i'j pas, met oewe schaöpe". Den schaopherder schrök d'r van, hee hadde den groten keerl nog geel neet ezeene. Hee geet trugge en noo mögget de zusters eers aer wark doen.

Enluke, at ze klaor bunt, gaot ze nao hoes. Daor vertelt ze an aer Vader, den priester Jethro, wat er bi'j de putte gebeurd is. "Jao, Vader," zeg Zippora, ene van de zövvene, "jao, en doo hef e uns eholpene. Anders hawwe motten wachten, en dan wazze wi'j vaste neet meer veur dan duustern klaorekommene".

"Zo, zo", zeg vader Jethro, "dus dat was ne aardigen man. I'j heb em toch wal bedanket? En hë'j em neet evraogene of e wal met wol kommen hierhen, dan konne hier aeten; hee zal wal honger hebben!" Nae, daor heb ze neet an edach! dat is ók dom! "Maor dat kan toch nóó nog wal Vader?" zeg Zippora. "Ik gao wal waerumme en ak em evonnene hebbe, breng ik em wal met".

Teggen d'n övvernd at et al luk duuster begunt te wordene, kump Zippora waer thoes en Mozes is bi'j ear. Hee was moar wat blij, at e met mog gaon umme te aetene, want honger hadde wal! Hee et duftig völle en at e enluke zat is, zeg Jethro: "Ij mögget wal hier bij uns blieven wonnen, dan kö'j mienen schaopherder worden. Dat wil Mozes wal geerne! Waerumme gaon naor Egypte waoget e toch vaereers neet. En daorumme wordt Mozes schaopherder bi'j den priester Jethro. En et bevölt em d'r good. Zó good dat e trouwt met ene van de zusters, met Zippora.

Mozes, deel 6

Mozes is noo schaopherder bi'j zien schoonvader, den priester Jethro. Hee is etrouwd met Zippora, ene van de dochters van den priester en et bevölt em d'r bes. Zó bes! No zo'j misschien zeggen, wat mowwe daor noo nog meer van vertellen as... "En zee laeven nog lange en gelukkig!" No, lustert dan maor!:

Op ne dag, at Mozes waer de schaöpe lop te heune, zoot e opins iets brannen. Hee löp d'r opan en at e d'r korter bij kump, zoot e ne braombos, den in brand steet. Maor den bos verbrent neet, de kleine greune täskes wordt neet broen, ze blievvet greun. En dee vlamme is ok heel anders as een gewoon veur, völle helderder... En noo...opins, heurt e ne stemme... Net of dee stemme oet dat heldere veur kump!

"Heur.., "Mozes,..Mozes,..." klunk et. "Jao, Heer...", zeg Mozes. En noo geet de stemme van God, want dee is et, wieter: "Doot oewe sandalen oet, veur a'j wieter gaot, want op de plase waar a'j staot, is de grond heilig. Daor mög ij allene maor op blote veute lopen." En dan zeg God, dat Hee ezene hef hoo in het land van Egypte, de Israëlieten as slaven arbeien mot. Hoo at et volk van Mozes daor mot lien, hoo at ze ekweld wordt deur den Farao.

"En daorumme," zeg God, "daorumme wil ik noo oew volk, d e Israëlieten, helpen oet dee ellende. Ik zal ze weg laoten trekken oet Egypte, naor een ni'j land, een land waar at ze gin slaven meer bunt van den Farao, maor vrij. En i'j, Mozes, i'j mot dit volk leiden. I'j mot naor den Farao, as mienen afgezant."

"Ikke, mot ik nao Farao? Ik mot de Israëlieten leiden...?" vrög Mozes bange." Dat kan ik neet...En hoo zal den Farao mi'j geleuven? En de Israëlieten zelf? At ze mi'j vraoget is dat wal waar...". Bange, slim bange is Mozes ewordene, 't is net of der van den groten, starken Mozes niks over eblevvene is.

"En at den Farao mij neet geleuвет, Heer, wat dan?" "Dan zal ik oewen herdersstaf in ne slange verandern. En oewe hand zal ik vol zwaern maken en waer gezond!". "Maor ...at e mi'j dan nóg neet geleuven wil Heer...?" "Dan zei ik et water van de riviere den Nijl, in blood verandern" Zo sprek God teggen Mozes.

Maor de opdracht, 't wark, dat God Mozes gif, is te zwaor. Hee wög et neet, hee is bange. Hee mag neet ongeheerzaam weazen veur God, det wette wal, maor dit, nee, dit wark lieket em te groot. En nog ins probeert e: "Maor Heer, I'j weet hoo moeiluk et veur mi'j is umme good te spraekene. Ik kan et neet... ik kan et néét!"

En noo zoot God Mozes daor staon, ne groten kaerl en toch zo klein, umme dat e zo bange is; en dan zeg God "Dan mag oew breur Aäron, 't woord doon, bij oew volk, de Israelieten en bi'j den Farao. Maor i'j, Mozes, i'j mot em vertellen wat e zeggen en doon mot. Gaot noo!" En dan is God weg. En et veur in den braombos is oet. Mozes steet waer alleene en alleene geet e op weg. Op weg nao den Farao van Egypte.

Mozes, deel 7

't Is nog vroom in den morgen; in 't land langes den Nijl, in Egypte is d'n nach nog neet veurbi'. Maor in den duustern, boeten, heur i'j toch al lawaai. Geschreeuw en knallen van zwöppen. De Egyptische opzichers van den Farao, drevet aere slaven, de Israëlieten an, met vleuken en snawwen en at d'r neet gaw genog sohötte in kump, wordt ze aferanseld. Wat is d'r dan toch gebeur, dat ze zo ekijeneerd wordt en nog ins zo vroom d'r oet mot as anders? Dat is een bevel van den Farao, dat is ne straffe. Straffe? Waorveur dan? zöj vraogen.

Dat kump zo: Mozes hef van God 't bevel ekreggene, naor den Farao te gaone. Hee mot daor vraogen, of ze aer volk, de Israëlieten, de slaven van den Farao, met mögget nemmen. God wil zien volk vri'j maken, een ni'j land gevven. "Wij wilt uns volk, oewe slaven, metnemmen nao de woestijn. Zee mot allemeole met, umme een groot fees te vierne, ter eere van unzen God," hef Mozes ezeg.

"Féésviern, fees viern..? hef Farao eschreeuwd. "Ik hebbe niks met oewen God te makene en fees viern is t'r helernaól neet bi'. Ik zal ze wal kriegen!!" En doo hef e et bevel egevvene, dat veur straffe de slaven in 't vervolg zélf stro mot zeuken, umme haksel van te makene. Dat stro kregen ze anders van de Egyptenaren, want dat hadden ze neudig bij 't mengen van den leem, waor at ze steene van maken mosten. Noo mot ze 't zeuken, zelf zeuken. Maor et slimste ie, dat ze mot zorgen, dat d'r net zovulle stene per dag klaor kemp as anders.

Wat mot ze zweugen en zuwwelen en at 't neet gaw genog geet, krieget ze ransel met de zwöppe. "Had i'j maor niks ezeg, wa'j maor neet neor den Farao hen egaone, dan was dit nooit gebeur!" röp et volk teggen Mozes en zien breur. Mozes is t'r verdreetig van. "Wat mot ik noo?" vrög Mozes an God. "Inplase van mien volk oet dee narigheid te helpene, komp ze d'r nog völle deeper in te zittene. Wat mot ik?"

"Ik zal den Farao en zien hele land straffen", zeg God, "Ik bunne den God van Israel en Ik laote neet met mi'j spotten. Ik zal dit land van Egypte zo straffen, dat ze oew, Mozes, wel mot laoten goan met oew volk. En zo gebeurt 't. Iedern dag waer geet Mozes nao et paleis. En at den Farao waer weigert, kump God met ne straffe, sprinkhanen komp d'r. Zóvölle sprinkhanen, dat de loch d'r zwort ven lieket; 't gözzet van sprinkhanen!

Dan löt den Farao Mozes bij zik kommen en hee zeg: "Nemp dat slavenvolk van oew dan maor met, weg van hier, a'j mien land maor waer vri'j maket van dat ongedierte!" Maor at de sprinkhanen weg bunt en de Israëlieten staot klaor umme te vertrekene, dan..., och, dan bedech den Farao zik waer en dan stuurt e ziene opzichers umme de slaven waer an 't wark te zettene. Zo geet dat iedere keer waer.

Kikvörske komp d'r, grote tröppe. Tot in et paleis hupket ze rond. Maor at ze waer weg bunt, mag et volk van Israël neet gaon, howal at den Farao et eers belovet hadde. Dreugte kump d'r, ne slimme dreugte, dat t'r niks meer wassen kan; zeekten, veur mensen en diern... Maor den Farao wil neet toegevvnen... En Mozes en zien volk mot wachten.... ho lange nog?

Mozes, deel 8

't Is aovend in Egypte. Duuster is et en stille. Héél stille. Dissen aovend, dissen nach is neet as andere nachte... 't Is net of d'r iets héél bezunders geet gebeurn...

In de huuze van de Egyptenaarn en ok in het paleis van de Farao, is et lech oetedaone, iederene slöp. Of toch neet..? Nee, neet iederene. In aere hutten bunt de Israëlieten nog neet gaon slaopen. Allemaole bunt ze nog wakker, ok de kleine kindere. En allemaole bunt ze anetrokkene asof ze zo op reize zölt gaon. Wat geet d'r dan gebeurn?

Al iederbods bunt Mozes en zien breur Aäron naor den Farao hen ewes. Zee heb em evraoget of aer volk de Israëlieten, dee hier as slaven veur den Farao mot arbeien, weg mag trekken oet Egypte. Ze heb ezeg, dat den God van Israël dat wil. Hee wil zien volk vri'j maken. En at den Farao neet toestemmen wil, dan zal dissen God em en ziene Egyptenaarn straffen..!

Dat hef Mozes ezeg, maor den Farao hef neet willen lustern. God hef ziene straffen estuurd, den enen nog slimmer as dan andern, maor et volk van Israël mag neet gaon. En noo hef God ziene allerzwaarste straffe anekundiget... Dissen nach zölt den Farao en ziene Egyptenaarn in aer gezin zovölle verdreet hebben, dat ze neet meer an aere slaven denket. En dee könt dan ongemarkt wegtrekken...

“Vannach zal in alle Egyptische hoeshöllingen, 't öldste kind starven, 't kind dat 't aerste geboren is. God zal ne Engel nao Egypte stuern, den Engel des Doods”, hef Mozes teggen zien volk ezeg.” In ieder Egyptisch hoes zal den Engel kommen, maor bi'j uns neet. Daorumme mot ieder van uns, in zien hoes, den deurnpos merken. At onze deurn een rood teken heb, ne roo strepe, dan kump den Engel daar neet binnen. Wi'j mot een lammeken slachten en met dat bloed van dat lam mo'we dat roo teken op de deure maken.”

Mozes hef alles dudeluk oet-eleg en noo in dissen nach zittet alle Israëlieten klaor umme te gaone. 't Vleis van dat geslachte lam, heb ze ebraone en egaetene maor tied umme et brooddeeg te laoten gestene, hadden ze neet en daorumme heb ze et maor zó ebakket, ongegest. Dat was neet lekker, maor zo fijn heb ze et hier in Egypte ok jo neet ehad. Gaw heb ze egaetene en noo zittet ze te wachtere...

Dan, opins, heurt ze, dat de Egyptenaarn in aere huuze begint te ropene en te klagene. Zee weet: Noo is den Engel langes de huuze egaone... den Engel des Doods... de leste, grote straffe van God! Noo is d'r verdreet, slim völle verdreet bi'j alle Egyptenaarn, ók bij den Farao in 't paleis...

En stille... zonder a'j et könt heurn, komp ze oet aere huuze, de Israëlieten. Daar gaot ze, in ne lange riege, Mozes löp veuran. En zo, midden in den nach, trekket ze weg oet Egypte, naor een ni'j land. Een land dat God aer belovvet hef. Zol den Farao aer noo neet meer teggen hollen? Nog neet, maor at e et market at ze weg bant? Wat dan?

Mozes, deel 9

't Is nach ewordene in Egypte, maor helemaol duuster is 't neet. 't Is net of d'r ne glood in de loch zit, den mek da'j toch zeen könt waor a'j lopet. En in dat lech, in den glood, geet noo Mozes met zien volk, de Israëlieten. Nao de grötste straffe, dee God an de Egyptenaern gevven kon, is Mozes wegegaone met zien volk.

In Egypte is et öldste kind oet ieder hoesgezin estorvene, ok bi'j den Farao. Dee straffe hef daor zo völle verdreet ebrach, dat den Farao en zien volk 'n geel neet meer an de Israëlieten edach heb. En zo trök Mozes noo met zien volk deur den nach. Ears bunt ze op dat lech in de loch anelopen, maor no ze al kort bij de Eypische grenzen komp, bunt ze van richtinge verandert. 't Is daor bi'j de grenze te geveurlijk.

Langes dee grenze bunt de vestingen, dat bunt sterke muurn en teurne. Dee hef et volk zelf nog veur den Farao motten bouwen. En in dee vestingen hold Egyptische soldaoten, soldaoten van den Facao, de wach. At dee soldaoten aer zeet, zölt ze aer misschien toch nog an den Farao verraon.

“Maor waor mo'we dan noo hen?” vrög Aäron an zien breur Mozes. Maor Mozes wet et zelf ok neet zo good... In ieder geval, mo'we neet te kort bij dee grenzen kommen,” hef e ezeg. En daorumme lopet ze no maer op dat lech an, en dat nemp ne iets andere richtinge. Den helen nach lopet ze deur, maor met zonne groten trop geet et neet zo hard. En noo begunt et lech te wordene en nog altied trekket ze wieter.

An de ene kante, wiet af, weet ze de grenze met de soldaoten, an aere andere kante bunt de grote moerassen, grote stukken vaene, waor at ze neet deur könt. Tussen de grenze en dee moerassen in, lopet ze eengaal wieter. Totdat... daor, inde wiede, veur aer oet, water glinstert..., een groot, breed water, ne zee...

't Volk hef et ok ezeene en de soldaoten, wachposten van den Farao, dee bi'j 'i lechworden den groten trop leu zaggen wegtrekken, dee soldaoten heb et ok ezeene. En dee gaot naor den Farao. “Majesteit, heb ze ezeg, Majesteit oewe slaven bunt evluchtet vannach. Maor noo, noo könt ze neet wieter, zee bunt verdwaald. Zee heb zik vaste elopene, zee könt neet links en neet rechts meer... en veur aer is de zee, de Rode Zee, de Schelfzee... !”

Den Farao hef verdreet. Ok zienen zönne, et öldste kind, is vannach estörvene, as straffe van den God van Israël. Maor noo disse soldaoten veur em staot en em vertelt wat er met et volk van Israël gebeurd is, noo wordt e pas good giftig. Zee bunt d'r de schold van, den Mozes en ziene slaven. Mozes den em disse zwaore straffe van God anezeg hef!

En raozend van gif, schreeuwt Farao: “Spant alle peerde veur de wagens! En laot al miene soldaoten op dee wagens gaon zitten. Wi'j gaot ze achternao!” Wij zölt ze kriegen! Al dee Israëlieten met Mozes en Aäron, allemaole! Noo könt ze nargens meer hen! Straffen zöwwe ze, straffen.. !

Mozes, deel 10

Rondumme 't paleis van den Farao van Egypte is et ne drokten van belang. Peerde ronnet en stampet en soldaoten lopet hen e en waer en schreeuwt teggen mekare. Den Farao hef bevel egevene, dat alle striedwagens klaoremaket mot worden, de peerde anesponnene en al ziene soldaoten mot zik waopenen umme d'r op oet te trekkene. Is d'r dan oorlog? Nae, de slaven van Farao, de Israëlieten bunt vannach wegetrokkene, evluchtet oet Egypte.

Mozes, den man dee dit volk leidt, hef teggen den Farao ezeg, dat aern God dit wil. "God wil uns een ni'j land gevven, een land waor a'we vri'j bunt," zae Mozes. En noo, vannach bunt ze egaone. Maor teggen den morgen bunt de wachtposten van den Farao, dee an de grenzen alles ezeene heb, bi'j em ekommene en zee heb ezeg, dat Mozes en zien volk verdwaald bunt.

Zee zittet opeslottene tussen de grenzen van Egypte en een groot moeras, en veur aer oet lig een groot water, de Rode Zee. Farao hef bevel egevene umme aer achter- nao te gaone, aer gevangen te nemmene, aer te straffene, zwaor te straffene... Daor gaot de striedwagens, met doezenden en doezenden Egyptische soldaoten d'r op. In 'n volsten höwwe gaot ze de Israëlieten achternao....

't Volk van Mozes is den helen nach deurelopende. Maor noo staot de vörnsten stille, zee kont neet wieter, want veur aer is water... "Hoo mowwe noo?" vraoget d'r een paar an Mozes en 't klunk bange. En asof dat neet genug is, kump d'r achter oet den trop een geschreeuw: "De Egyptenaarn komp! De soldaoten van den Farao, daor gunter komp ze an, wal doezend." O,o, God help uns toch! Mozes wat mo'we noo?..."

En noo wis God Mozes de weg. Met zienen staf wis Mozes in de richtinge van 't water... en langzaam, héél langzaam, trok 't water weg, naor waerskanten streump et af en in 't midden kump den bojjem van de zee dreuge te liggene. Ne breên pad wordt et tussen de golven deur en Mozes en zien volk könt d'r deur lopen. Maor achter aer komp de soldaoten al korter en korter bij...

't Volk schreeuwt van schrik. Maor enluke bunt ok de ächersten, de lesten van den trop, van de kante af, 't pad deur de zee opelopene. Maor noo bunt ok de Egyptische soldaoten veur de zee anekommene. Effen staot ze stille, zee overlegget. Dan jaget ze aere peerde an en met aere wagens stormp ze veuroet, de zee in, achter de Israëlieten an... Haoste bunt ze aer al waer an en 't volk van Mozes is slim bange...

Maor dan inens, heurt ze een geschreeuw achter zik... Het water is opekommene, het streump over et pad hen. De peerde van de Egyptenaarn wordt wild en steigert en dan..... den enen nao den andern gaot de wagens met de Egyptische soldaoten onder in et opkommende water... en verdrinket... Nog effen, en van 't hele leger van Farao is niks meer over!

De Israëlieten bunt ered't! God hef aer eholpene. Met mekare danket zee Em. Noo hovet ze neet meer bange te wezzene, want Hee zal aer ok wal wieter willen helpen. En bli'j en vol hoppe trekket ze wieter op den langen weg naor et land dat God aer belovvet hef.

Mozes, deel 11

A'j op reize gaot, dat wee 'j wal, dan nem ie aeten met. Dat mot, anders zo'j honger kriegene onderweg. Et volk van Mozes hef dat ok edaone do't ze weggengen oet Egypte. Van alles heb ze metenomme en dat is maor good ok, want et land, waar at ze noo deur komp is ne woestijn. Daor greujt niks, zo dreuge is 't daor, en huze en winkels bunt d'r ok neet, want daor wont gin leu.

Maor a' j iedern dag aeten mot en i'j könt d'r niks waer bi'j kopen, jao, dan is dat aeten ne keere op! Dan krieg i'j honger....en wat nog haoste slimmer is... Dors! De mooders bunt heel zeunig met et kleine betken dat ze nog heb, want aere kindere komp iederbods waer vraogen umme een stuksken botram of een mundeke vol water.

Een paar vaders en mooders heb al es an Mozes evraogene: "Hoo mowne hier toch an aeten kommen? Wi'j heb haoste niks meer, nog een paar dage, dan is alles op, alles wa'we metenommn'ne heb en ho mowwe dan? De kindere zölt nog zeek worden van honger en dors!

De leu begint bange te wordene; 't is joo net of Mozes neet nao aer lustert. Hee geet maor wieter en zee mot met! Zee lopet en lopet en soms, at de kindere slim meu bunt, mögget ze effen oetrösten. Maor héél effen maor, dan geet et waer wieter. En 't is zó heet, de zonne brandt zo!

Ears wazzen ze allemaole zo bli'j ewes, dat ze weg hadden möggen gaon oet dat land van den Farao, oet Egypte. Den Farao hadde aer neet zo bes behandeld! Zee hadden hard motten arbeien en völle aeten hadden ze neet ekreggene. Maor noo? noo lopet ze midden in de woestijn en nargens is aeten of drinken te kriegene.

Daor, veuran bi'j Mozes, staot ne trop mansleu. "Waorumme hè'j uns daor oet Egypte wegehaald? schreeuwt d'r ene en i' j könt wal zeen at e hellig is! "Jao, waorumme? Waorumme?", raert ze noo allemaole deurmekare. "Daor hawwe teminsen nog te aetene en te drinkene, al was 't neet völle! Daor kregene wi'j tenmensen iedern dag nog luk vleis in den pot, en brood d'r bi'j. En noo? Wi'j heb niks meer, niks! Ha'j uns toch in Egypte laotene. Wi'j zölt allemaole nog dood gaon van honger! Wee zal d'r uns helpen?"

Heurt Mozes neet wat ze zegget, zuut e neet hoo giftig at ze bunt en boo lellijk at ze em ankiect? Nae, Mozes heurt en zuut niks, Mozes lustert nao ne heel andere stemme, hee lustert nao God. "Ik heure wal hoo at ze klaget en moppert," zeg God teggen Mozes, "zee hovet neet bange te wezzene. Ik zal mien volk helpen. Vanaovend en vannach krieget ze vleis en brood, zovölle at ze lustet". Noo wet Mozes at God zien volk zal helpen, zo at Hee ear altied eholpene hèf.

En dan inens is der boven in de loch waer dee lechte wolke,'t teken dat God bij aer is. De mansleu dee net nog zo teggen Mozes stennen te schreeuwene, bunt stille, zee waoget niks meer te zeggene. Zee schaamp zik. Ze gaot waeromme naor de andern in 't kamp, naor de vrouwleu en kindere in de tenten. Allemaole heb ze dee wolke ezeene, dat teken... maor....zol God aer nog wal willen helpen, no at ze zo eschreeuwd en ekaekeld heb... Slaopen könt ze neet, doodstille wachtet ze af wat d'r zal gebeurn....

Mozes, deel 12

Mozes steet bij den ingank van ziene tente en kik rond. Umme em staot de tenten van zien volk de Israëlieten. De zonne begunt onder te gaone. 't Is nog gin nach, maor toch is 't in 't kamp al moesstille, nummes löt zik hèurn. Vanmiddag, at de zonne op 't heugste stond, do't zo heet was, da' j haoste neet boeten konnen wezzen, do is d'r iets slims gebeurd. Zien volk, de Israëlieten bunt ongeheurzaam ewordene teggen God.

Zee heb eschreeuwd, dat ze lever in Egypte wazzen eblevvene dan hier in de woestijn te verhungerne. God hef dat eheurd en Hee hef an Mozes belovvet dat Hee zol helpen. Hee zal eer neet laoten verhungern, vleis en brood zal Hee ze gevven. Et volk hef ne veurglood in de loch ezeene. Gaw bunt ze in de tenten egaone, want zee schaamp zik veur God, zee bunt bange. Daorumme is et no zo stille.

"Moeder | ik heb zo'n honger" klaget een kinderstemmeken. "Ssst, stille wezzen, neet meer praoten", zeg de moeder. Dan is et waer stille. In de wiedte kump ne trop vöggele anvlegen, 't floddern van, de vlöggele kö'j al heurn. At ze bovven de tenten ekommene bunt, strieket ze dale. Ze bunt zeker al van heel wied ekommene, want se bunt zo meu dat ze neet ens opstoebet at de leu aer griepen wilt.

Oet een paar tenten komp kindere nao boeten, zee heb al een paar vöggele evongne en begint te ropene: "Vader, moeder, kom gaw. Lao we ze vangen". Noo komp ok de grote leu veur den dag umme te helpene. In een effen is den helen zwarm vöggele evongne en dan dan begunt d'r een feesmaol. De vöggele wordt klaor-emaket en iederene et van 't vleis, zovölle at em lustet. Wat bunt de Israëlieten bli'j. God hef aer tóch nog eholpene. No könt ze gaon slaopen, röstig slaopen.

Den volgenden morgen at de aersten wakker wordt en naor boeten kieket, verwundert ze zik nog meer. Allemaole kleine witte körnkkes ligget t'r op de gond. 't Is d'r wit van overal! Zee scheppet et op met de hande. "Wat is dat?" vrög d'r ene an Mozes, "dat he'k nog nooit ezene. Ho kump dat hier?"

"Preuvet et maor is", zeg Mozes, 't smek net as brood. I'j mögget d'r van aeten, zo völle a'j lustet. God gif uns dat, noo hoof i'j nooit gin honger meer te hebbene. Iedern dag waer, zo lange awwe reizen mot, zal dit Manna, dit aeten, veur uns klaorliggen. En dors," zeg Mozes, "dors hovi'j ok neet meer te liene" en hee krig zienen staf. Ne groten droebel volk is umme em hen kommen staon. "Wat bedoelt Mozes daormet, wat wil e toch? en wat deut e noo?"

Met den staf in de hand, löp Mozes zo nao ne groten steen, een stukke rots, dat iets wieterop lig. Dan, met beide hande nump e den staf op en met ne zwaoren klap löt e em op den steen dale kommen. Effen is et d'r muuskenstille, iederene hölt den ojjem in; dan inins begint de vörnsten te schreeuwene van bli'jschop en verbazinge. "Water, kiek dan, daar kump water oet!" En, jao ne grote bree straole water kump d'r oet de steene en streump over de dreuge, stoffige grond.

In een ummezeen is 't hele kamp d'r bi'j ekommene en iederene drunk en drunk en drunk tot e genug hef. En nog eengaal streump et water maor deur. "Zo zal God oew altied waer helpen", zeg Mozes dan, "allemaole zu'j oew zat konnen aeten en drinken, altied en nooit zu'j meer honger of dors hoven te hebbene. En vergaetet dat noo nooit weer!" Zollen ze et werkelijk nooit waer vergaeten?...